

پنجمین هفته علمی تمدن نوین اسلامی

مجموعه چکیده مقالات
همایش آینده نگاری

تمدن نوین اسلامی

دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
پژوهشکده آینده پژوهی
آبان ۱۳۹۹

بِسْمِ تَعَالَى

چکیده مقالات چهارمین همایش ملی

آینده نگاری تمدن نوین اسلامی

پژوهشکده آینده پژوهی

دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)

۱۴ آبان ماه ۱۳۹۹

تکفریسم به مثابه چالش فکری – منطقه‌ای تمدن نوین اسلامی

مهدی نادری

استادیار علوم سیاسی دانشگاه شاهد، تهران Mahdinaderi35@gmail.com

مریم اکبری

کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی انقلاب اسلامی

چکیده

دستیابی به تمدن نوین اسلامی برآمده از عقلانیت اسلامی، از جمله اهداف کلان انقلاب اسلامی ایران است که در مسیر نیل به آن با چالش‌هایی روبرو است. چالش‌هایی فکری که می‌توان از آن به «عقلانیت» تعبیر کرد، بنیادی‌ترین چالش برای یک نظام فکری است. بر این اساس این نوشتار با کاربست روش کیفی از نوع تحلیل اسنادی درصدد پاسخ به این سوال است: «در سطح منطقه ای، بنیادی‌ترین چالش فکری انقلاب اسلامی در پیشبرد اهداف کلان - تمدن نوین اسلامی - و راهکارهای برون رفت از آن، چیست؟». یافته‌ها بر این نکته تأکید دارد که «عقلانیت تکفیری» بنیادی‌ترین چالش فکری انقلاب اسلامی در سطح منطقه ای است. گسل‌های چالشی عقلانیت تکفیری با عقلانیت شیعی در سطح منطقه در محورهایی همچون «نص‌گرایی (نقل‌گرایی)»، «عقل‌ستیزی»، «توحیدگرایی و تکفیر نمودن فرق اسلامی»، «قائل بودن به حجیت و عدالت صحابه»، و «نفی تقلید» قابل طرح و بررسی است. عقلانیت شیعه در نقد این عقلانیت بر «توحیدی بودن مکتب تشیع و عاری بودن آن از هرگونه شرک و خرافات»، «تأکید بر ضرورت استحکام بخشی و تقویت انقلاب اسلامی و محور مقاومت اسلامی»، «لزوم و ضرورت نابودی داعش به عنوان مروج اسلام هراسی در دنیا»، «نفی و طرد هرگونه خشونت‌گرایی و عملیات و اقدام تروریستی» و همچنین «نفی هرگونه تفرقه‌افکنی در بین مذاهب اسلامی» تأکید دارد. راهکارهای عملی را در چهار قالب راهکارهای فکری علمی، فرهنگی، سیاسی و نظامی امنیتی به منظور مرتفع ساختن چالش تکفریسم می‌توان پیشنهاد کرد.

واژگان کلیدی: انقلاب اسلامی، تمدن نوین اسلامی، عقلانیت، تکفریسم.